

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara-
Erdévtváros, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9
és 10, nappal 2-52, azontúl 10 vagy 2-42. Előfizetési
árak külföldön: havonként 110 Lei, negyed-
évre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre
1000 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken
kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyed-
évre 240 Lei, félévre 480 Lei, egész évre
900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok
résztvétele: havonként 60 Lei, negyedévre
180 Lei, félévre 360 Lei, egész évre 700 Lei.

1929 / SZOMBAT / JANUÁR 5

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, V. EVF. / 3. SZÁM

Éceszgeber

Ilett a liberális kormány volt igazság-
ügyminisztere. Tanácsokat ad lapjá-
ban a kormánynak, amelyek híven
tükröztetik vissza azt a mentalitást,
amely eltölti a liberálisokat a kisebbsé-
gekkel szemben. A liberális Popescu
Steliannak fáj a nemzeti parasztpárti
kormány feje a gyulafehérvári hatá-
rozatok miatt. Fél, hogy a kormánynak
nehézségeket fog okozni a gyulafehé-
rvári határozatok megvalósítása és hosz-
szas fejtörés után kiokumulálta, hogy az
ígéretet betartása tulajdonképpen nem
is kötelező a kormánynak. Mint a róka,
mikor meg akarta kaparintani a varju
csőréből a sajtót, dicsérte énekhangját,
ugy az Universul is dicséri Vajda-Voe-
vod Sándor belügyminiszter hangját,
amelyet a felirati vita során hallatott.
Dicséri a belügyminisztert, mert állí-
tól komoly adatokkal igazolta, hogy
az erdélyi magyarságnak ninesen sem-
mi oka panasza. Kimutatta, hogy az
erdélyi magyar bankok tőkéje az egye-
sülés óta megháromszorozódott, de ki-
mutatta azt is, hogy kulturális szem-
pontból is nagyon meg lehet elégedve
a magyarság a sorsával. Vaida Sándor
ékes adatai igazolták, hogy a háború
befejezése óta — hála a mindenkori
román kormányok nagylelkű támoga-
tásának — az erdélyi magyar iskolák
száma növekedett. A magyar kisebbsé-
gi kulturintézmények éppen olyan
virágzó fejlődésben vannak, akárcsak
a pénzügyeik. Ha már így állnak az
ügyek — állapítja meg az Universul —
akkor az erdélyi magyarságnak semmi
oka sinesen a panasza és nem hivat-
kozhatnak állandóan a gyulafehérvári
határozatokra, annál kevésbé, mert
ezeket a gyulafehérvári pontokat az 1919
december 9-én Párisban létrejött meg-
állapodás hatályon kívül helyezte.
A párisi egyezmény egy évvel a
gyulafehérvári határozatok hozatala
után jött létre és miután kodifikálta a
kisebbségi jogokat, a gyulafehérvári
határozatok nem kötik a kormányt.
Elfelejté az Universul, hogy egy a
gyulafehérvári határozatok, mint a
párisi egyezmény a kisebbségek jo-
gait és kötelességeit állapítja meg.
A kettő között a különbség mindössze
annyi, hogy a gyulafehérvári határo-
zatokat a román nemzetgyűlés becsü-
lete biztosította, a párisi egyezmény
betartását pedig a nagyhatalmak ga-

rantálják. Elfelejté az Universul, hogy
eddig egyetlen román kormány sem
volt, amely csak a szándékát is el-
árulta volna annak, mintha a párisi
egyezményben vállalt kötelezettségeit
teljesíteni akarná. Elfelejté az Univer-
sul, hogy a párisi egyezmény pontjai
is csak írott malaszt, amelyről éppen
a liberálisok nem akarnak tudni sem-

mit. Elfelejté az Universul, hogy a li-
berális kormány tíz év előtt éppen az-
ért mondott le, mert nem volt haj-
landó az egyezményt aláírni. Az or-
szág képviselőjében azonban megtör-
tént az aláírás törvényes kormánya
által és így ha Gyulafehérvárnak csak
a becsület a szankciója, Párisnak a
nagyhatalmak kényszere tud érvényt

szerezni. Mindezekről megfeledekzik
Popescu Stelian, aki most tanácsokat
ad. Bizonyára azon a címen, hogy va-
lamikor közel állott a mostani kor-
mánypárthoz, amelyet akkor hagyott
eserben, mikor egyéni és lapüzleti ér-
dekei ezt úgy kívánták. A kormány
ezekre való tekintettel is bizonyára
kellőképp értékeli majd a jótanácsot.

Mironescu külügyminiszter nagyjelentő- ségű kihallgatása a régenstanácsnál

Bukarest, jan. 4.

A legújabb párisi jelentések szerint
a kölcsön ügye végleges formát öltött.
Lugojanu államtitkár, aki holnap
érkezik Párisba, már a végleges tár-
gyalásokat fejezi be. A külföldi ban-
kárók megelégedéssel vették tudomásul
a kiegyensúlyozott költségvetést.
A kölcsön első részlete hatvan millió

dollár és január végén folyósítják. A
lei stabilizációs kulcsát csupán köz-
vetlenül a stabilizáció előtt hozzák
nyilvánosságra.

Mironescu külügyminiszter teg-
nap rendkívül fontos külpolitikai je-
lentéseket kapott, amelyekről másfél
órán át tett jelentést a miniszterelnök-
nek. A külföldi jelentések fontosságát

legjobban az a tény igazolja, hogy a
miniszterelnök a külügyminiszter szá-
mára azonnal audienciát eszközölt ki
a régenstanácsnál. A régenstanács
tegnap délután egy órát tartó ki-
hallgatáson fogadta a külügyminisz-
tert. Az audienciának külpolitikai
szempontból óriási jelentősége van
és azt erősen kommentálják.

Félrevezetik a külföldet és meg- tévesztik a közvéleményt

Belgrád, január 3.

A demokrata parasztkoalíció végre-
hajtó bizottsága tegnap óta állandóan
ülésezik Zágrábban. Az ülés kizárólag
a kormányválsággal foglalkozik.
Pribicevics kijelentette, a
válság megoldásánál Belgrád arra tö-
rekszik, hogy a közvéleményt megté-

vossze. Ezenkívül azonban a külföldet
is félre akarja vezetni, mert Ma-
csek és Pribicevics követeléseit tul-
zottaknak tünteti fel és azzal érvel,
hogy a jugoszláv belpolitikában fenn
kell tartani az eddigi állapotokat.
Egyik további manővere Belgrádnak
az, hogy Macsek és Pribicevics között

mesterségesen igyekeznek ellentéteket
szítani. Pribicevics határozottan kije-
lentette, hogy Macsek nélkül semmi
esetre sem tér vissza a belgrádi parla-
mentbe. A horvát vezérek kijelentet-
ték, hogy Belgrádnak mindaddig ellen-
állanak, amíg ott nem térnek át telje-
sen más politikára a horvátokkal szem-
ben.

Huszonhat méter magas várfal emelhető a Budapesten esett hó hatalmas tömegéből

Temesvár, január 4.

Tegnap távirataink beszámoltak
arról, hogy Európa egész nyugati fe-
lében sűrű havazás van. Az újabb tá-
viratok a havazás továbbtartásáról
számolnak be. A meteorológiai inté-
zet időjárás-jelenségei szerint a ha-
vazás még napokig fog tartani és az-
zal kell számolni, hogy a hó régiója
átterjedt Európa többi részére is. Te-
mesvárott tegnap a levegő erősen le-
hült és azzal lehet számítani, hogy
hamarosan itt is megindul a havazás.

Budapesten — mint onnan jelentik
— már szerdán annyi hó esett, hogy

annak tömegéből egész Budapest kö-
rül huszonhat méter magas várfal lett
volna létesíthető. A hóeltakarítás mun-
kálatai serényen tovább folynak. Bécs-
ben és Berlinben folytatódnak a ha-
vazások. Németország egyes részein
a vonatok a magas hó miatt nyolc-tíz
órás késéssel közlekednek. Olaszor-
szágban Savonna és Alessandria kö-
zött hatalmas hólavina elborította a
vasuti pályát és a közlekedést telje-
sen lehetetlenné tette. A keleti eks-
presszvonat, amely Páris felől jött, a
Karszthegységben a behavazott vasuti
pályán elakadt. Franciaország északi
része teljesen hó alatt áll. A havazás

elterjedt már a déli részekre is és Mar-
seilleben öt év óta most havazott me-
gint először. A sűrű havazás sok he-
lyen annyira megdagasztotta a folyó-
kat, hogy áradások keletkeztek. Olasz-
országban kiáradt a Tiberis és az
Arno. Firenzez alacsonyabb részei víz
alatt állanak.

Amíg Európa majd minden részéből
a táviró hidegről és havazásról szá-
mol be, addig Bulgáriában abnormá-
lis téli melegek érkeznek hír. Szofiában
és környékén valóságos tavaszi idő-
járás van. A hőmérő tizenöt fok me-
get mutat. Az emberek télikabát nélkül
járnak.

SCHUSZTER FERENC

butorgyár és nagyraktár, karácsony alkalmából

leltárkiárusítást rendez. A túlhalmozott raktár állományából olcsón vásárolhat
háló-, ebédlő- és uriszoba-berendezést.

Timisoara-Erdévtváros, Korona-utca 14. szám. Telefon 11-91.

Bánsági magyar község sérelmei amelyek élénk tiltakozást váltottak ki a lakosság körében

Végvár, jan. 4.

Végvár község magyar lakossága kivétel nélkül a Magyar Párt zászlaja alá sorakozott és mindenkor rendíthetetlenül ragaszkodott magyarságához és nemzeti hagyományaihoz. Rendszeres kulturmunka folyik a végvári magyarság körében, amelynek természetesen számos sérelme és panasza van. A végvári Magyar Párt most tartott választmányi ülésén nemcsak ezekkel a sérelmekkel foglalkozott, hanem egyben megállapította az idei évre kulturprogramját is. A választmányi ülésen G. Tóth János pártelnök elnökölt, akinek megnyitó beszéde után ifj. Zöld Zoltán tagozati titkár beszámolt a legutóbbi választás eredményéről.

Tolmácsolta a Magyar Párt bánsági központjának köszönetét azért a lelkes támogatásért, amellyel a végvári magyarság bizonyosságot tett magyarságához való ragaszkodásáról.

Élénk vitát provokált az elnökség előterjesztése az iskolasérelmekről. Több ízben megirtuk már, hogy a majdnem szintiszta református magyar lakosságnak legnagyobb sérelme az, hogy a meglévő és szépen működő református iskola mellé a lakossággal állami román iskolát akarnak építtetni. A községi tanács annak idején már elutasította ezt a javaslatot, hiszen Végváron mindössze hatvannégy román lakos van, azonban a vármegyei prefektura mégis kötelezte a lakosságot, hogy nyolcszázézer lei költséggel román állami iskolát építsen. A vármegye ezen határozatát a község megfeleltette és hivatkozott arra, hogy miniszteri rendelet tiltja olyan községekben iskolafentartási adó szedését, ahol felekezeti iskola van. Ennek ellenére Végváron ma is szedik a tizenöt százalékos iskolaadót. A választmány elhatározta, hogy az összes iskolasérelmeket írásba foglalja, az Országos Magyar Párt központi elnökségéhez juttatja el és

egyben Bocu Szóvár bánsági miniszter közbenjárását kéri a törvénybe ütköző rendelkezések hatályon kívül való helyezésére.

Másik súlyos sérelme a végvári magyarságnak, hogy a szép reményekre jogosító végvári dalárda alapszabályait a kormányhatóságok évek óta tartó sürgötések ellenére sem hagyták még jóvá. A választmány kimondta, hogy szintén az Országos Magyar Párt Központi elnökségét kéri meg, járjon közbe az alapszabályok jóváhagyása érdekében.

Renkívül fontos kérdése a falusi magyarságnak a gazdakörök létesítése. Végváron a község gazdái már a múltban megtették az előkészületeket gazdakör létesítése érdekében. Akkoriban úgy határozott a Magyar Párt ottani tagozata, hogy a gazdakör a szindikátusokhoz csatlakozzék. A választmányi ülésen hosszas és tartalmas vita fejlődött ki ezen kérdés körül és úgy határozott, hogy amennyiben lehetséges, a megalakítandó gazdakör az Erellyi Magyar Gazdasági Egyesülethez csatlakozik és mint annak affiliált fiókja fog működni.

Foglalkoztak végül az idei év kul-

turprogramjának megállapításával is. Beható vita után elhatározták, hogy a téli hónapokban minden hét szerda estáján

kultürelőadásokat rendeznek a magyar együvétartozandóság ápolása és a nép szellemi nivójának fenntartása érdekében.

A kultürelőadások jövedelme jótékony célt fog szolgálni, amennyiben azt

részben a magyar egyetemi hallgatók segélyezésére, részben pedig szegény gyermekek felruházására fordítják. Rendező bizottságot is alakítottak, amely érintkezést keres temesvári írókkal, újságírókkal, közgazdasági szakemberekkel, akiket meg akarnak nyerni előadások tartására. Az első kultürest Végváron január kilencedikén lesz.

Kormos arcu rablók betörték egy gyógyszerész lakásába és azt kifosztották

Budapest, január 4.

Szilveszter éjszakáján a Budapest melletti Sashalom-telepen vakmerő rablótámadás történt. Két bekormozott arcu egyén behatolt Krizsik Pál gyógyszerészhez és az otthon egyedül levő Krizsik Pálnét leütötték, majd megkötözték és az udvarra dobták. Azután kifosztották a lakást és elmenekültek. Krizsik Pálnéra a szomszédok akadtak rá, akik kiszabadították kellemetlen helyzetéből. A rendőrség megindította a nyomozást és sikerült

megállapítani, hogy a rablást Lajkó Mihály és Pigniczky Dezső volt fegyencek követték el, akik néhány hónap előtt szabadultak ki a fegyházból és azóta lopásokból és rablásokból tartották fenn magukat. A rendőrség megtalálta a lakásukat, azonban a két bandita már megszökött onnan. A szobájukban a kályhacső szét volt szedve, ami annak a jele, hogy onnan szedték a kormot, mielőtt a rablásra elindultak. A lavórjukban koromüledék volt, amelyet a rablás után mostak le magukról.

Magyar szó és dal ünnepe egy nyilvános előadáson

Majláthfalva, jan. 3.

Majláthfalván az utóbbi tiz esztendő alatt nyilvános előadáson nem hangzott el magyar szó és nem csendült magyar dal. A lelkeken nyomott tespedtség uralkodott. Most aztán a Magyar Párt majláthfalvai tagozatának vigalmi bizottságáé az érdem, hogy ennek a színmagyar községnek kulturát szomjuhozó lakossága ismét gyönyörködhetett magyar műsoros est előadásában. A vigalmi bizottság Fölföldy Mihálynak, a tagozat kulturális jegyzőjének és Berta Mátyásnak kezdeményezésére alakult és tagjai a nevezettekén kívül Jenes Mihály, Csépai János, Tóth János, Zserai Gáspár és Lippai Mihály. A bizottság gondos előkészítés után tartotta meg az előadást, amelynek sikere Zabojszky Mariska érdeme, aki a színpokerült műsört betanította és egyben a dalárda karnagyi tisztjét is elvállalta.

Az első szám volt Kertész Mihály egyfelvonásos darabja, A zsiros kliens, amelynek szerepeit Zserai Gáspár, Kiss Pál és Zabojszky Mariska játszották és játékukkal állandó derűtségben tartották a hallgatókat. Azután több szavalt következett. Molnár Rózsika Kubán Endrének Anyanyelvünk és Fölföldy Mihálynak Öreg anyam imakönyve, Fejes Piroška és Huzsvár Bandi Fölföldy Mihálynak Jé gyermekek kívánsága, Zabojszky Mária Szaboleska Mihálynak Az öröké váló dal című versét szavalták. Azonkívül szavaltak még Pétricséviés

Rózsika, Szücs Rózsika, Szóke Pisti. A Zabojszky Erzsike által szellemesen összeállított Nagyvásár című kacagató egyveleget előadták Zabojszky Erzsike, Jenes Annuska, Bilinszky Ilonka, Viski Ilonka, Huzsvár Kálmán, Sörös Feri, Szécsi Gyuri, Bálint V., Farkas A., Sipos E.; Sipos M., Szóke Pisti, Huzsvár Bandi, Sipos Gyurka, Farkas Jani, Herczeg Andris, Lakatos Péter, Berta Annus, Molnár Rózsika, Fejes Piroška, Herczeg Pannika, Sörös Agó, Budai Ilonka, Hajas Margit és Zabojszky Rózsika. Nagyon tetszett a Szalma Böske által előadott magyar tánc, valamint a Zabojszky Rózsika által szavalt monológ. Megható jelenet volt, amikor felállott a pódiumra az évek óta hallgató majláthfalvai dalárda és Zabojszky József harmóniumkísérete mellett két férfikart énekelt el. Az öreg dalosok, akik fiatalos hévvel énekeltek: Szalma Imre, Huzsvár Andris, Herczeg Ádám, Tóth Sándor és Nyári Sándor. Az előadást több, mint négyszáz személy hallgatta végig, azonban ugyanannyi kiszorult a szűk teremből és ezekre való tekintettel az előadást legközelebb megismétlik. A közönség az összes számokat nagy tétsszéllel fogadta és valamennyi szereplőt színni nem akaró tapsal fogadta. Majláthfalva magyar népe valóságga föléledt az előadás hatása alatt és éppen ezért a vezetőség elhatározta, hogy a jövőben sűrűn tart ilyen kultürestéket. Az előadás jövedelmét jótékony célra fordítják.

MATILD-viz egyetlen banketnél sem hiányozhat, mert ez a vezető márka és barral keverve a legkellemesebb ital

Csendes Jakob temetése

Temesvár, január 4.

Temesvár, január 4.

Az őszinte részvétel impozáns megnyilatkozása közepette ment végbe tegnap délután C s e n d e s Jakob, belvárosi magánzó, volt nyomdatulajdonos temetése. A Jenőherceg-utcai halottsház környékét nagyszámu közönség vette körül és kísérté el az elhunytat utolsó útjára. A gyászszertartást D r e x l e r Miksa dr. főrabbi végezte, aki magas szárnyalásu bucsuztatóban méltatta Csendes Jakob kiváló emberi tulajdonságait. A kántorok éneke után a hatalmas menet megindult a belvárosi izraelita temetőbe. A végtisztességen többek között megjelent: az ipari szindikátus és az ipartestület részéről Veterány Viktor dr., Olarin Péter, Petcu György, Káldy Miklós tekintélyes küldöttség élén, továbbá Klein Viktor, a Gyapjuipar igazgatója, Nemes József, Lázár Liviusz, Kubicsek Oszkár, Nyiri Jenő, Lendvai Jenő, Schubert Péter, Singer Jakob dr. főrabbi, Gerdánovits Sándor, Hollinger Péter, Winkler Hermann, Harzer Ágost, Heim Miklós, Hirsch Ignác, Huszár Ödön dr., Zsivánovits Demeter, Mayer Lajos, Feld Kálmán dr., Kunos Samu, Gabriel József, Aczél Oszkár dr., Raskó Sándor dr., Deutsch Sándor, Luszti F., Skoday Benó, Baruch Rezső, Babesáuyi Ferenc, Corcea, Hermann Frigyes, Götz építész, Ambrus József, Szöllösi Albert dr., Mednyanszky István, Ungár Armin, Beitz Miklós, Schiffer István, Steigüber István, Kohn Sándor, Kovács István és még igen sokan. A Csendes-nyomda személyzetét Geistlinger Ferenc vezette.

Értesitem

tisztelt vevőimet és a nagyrödemű közönséget, hogy a Belváros, Hunyadi-utca 9. sz. alatti saját házámban 20 éven át fennállott, a „Cspikekirálynő“-höz címzett

divatáruüzletemet Józsefváros, Bulev. Berihelot, (Kossuth L.-u.) 19. szám alá

helyeztem át,

ahol

OLD ENGLAND

cég alatt fogom tovább vezetni. **Új helyiségemben :: helyszülke miatt a rőfösárukat kiárusítom és ezért a raktáron levő vásznak, zefferek, barchendek, klotlok, bársonyok, férfi- és nőiszövetek, szabókellékek stb.**

mélven leszallított árban

kerülnek eladásra.

Teljes tisztelettel

Löwenthal Rezső

„Old England“ kötött- és szűvőitáru különlegességi üzlete

Figyelem! Aki ezen hirdetést bemutatja vagy ar hivatkozik, az 5% engedményt kap

Hármas koporsóban szállították el Karácsonyi János nagyváradi püspök holttestét szülővárosába

Nagyvárad, január 4.

Ezrekre menő gyászoló közönség kísérette utolsó útjára tegnap délelőtt tíz órakor a váratlanul elhunyt Karácsonyi János dr. nagyváradi katolikus püspököt. A holttestet hármaskoporsóba zárva a székesegyház udvarán ravatalozták fel, ahol Mayer Antal dr. címzetes püspök, apostoli kormányzó tartotta a gyászbeszédet fényes papi segédlet mellett. Az eredeti terv szerint Majláth Gusztáv Károly gróf gyulafehérvári püspöknek kellett volna a gyászbeszédet mondani, de a püspök betegsége miatt a temetésen nem vehetett részt.

A gyászszertartáson az összes egyházak és társadalmi egyesületek, valamint a hatóságok képviselték magukat.

Ciorogariu Romulusz püspök a görög keleti egyház, Sulyok István dr. püspök a református egyház, Frentiu Valér dr. püspök a görög katolikus egyház nevében vettek részt a temetésen. Nagyvárad városát Lazar Aurél dr. képviselte.

A gyászszertartás után Mayer Antal dr. címzetes püspök a nagyváradi káptalan és a katolikus egyház nevében mondott megható búcsuztatót. Kocsán János dr. volt szenátor a Magyar Párt, Markovics Manó dr. pedig a katolikus kör nevében vettek búcsút az elhalttól. Ezután a hármaskoporsót gyászautóra helyezték, amelyet a püspökség részéről Némény Gyula dr., Imries Sándor dr. és Schiffer László dr. kanonokok, a katolikus kör részéről Cifra Kálmán dr. és Markovics Manó dr., a Szigligety Társaság részéről pedig Tabéry Géza kísérték el Békésgyulára, az elhunyt püspök szülővárosába.

A koporsót mindössze a püspök nővéreinek, továbbá a püspökségnek, a katolikus körnek és a Szigligety Társaságnak koszorú borították.

mert a káptalan előzőleg arra kérte a közönséget, hogy inkább koszorúmegváltással áldozzon az elhunyt főpap emlékének. A koszorúknak a határon való átvitelét ugyanis beállították.

Az első részvétlélváltatást a nagyváradi püspökségnek Orseniggó Császár budapesti pápai nuncius küldötte és részvétüket fejezték ki ezenkívül

az összes magyar püspökségek, a Magyar Tudományos Akadémia és az erdélyi társadalmi szervezetek is. Tegnap délelőtt bontották fej Karácsonyi János püspök végrendeletét, amelyben vagyonáról rendelkezik.

Összes ingóságait, könyveit, jegy-

zeteit és irományait nővéreinek hagyta, Békésgyulán levő néhány hold terjedelmű ingatlanát pedig az ottan lakó rokonai kapják.

Békésgyulán a holttestet újlag becsentelik és impozáns gyászszertartás keretében adják át az örök pihenésnek.

Nők is szavaztak

a jasií egyetem legutóbbi szenátorválasztása alkalmával

Jasi, január 4.

A jasií egyetemen nyilvános rendes tanári állást tölt be Myller-Lebedeff Vera, aki pszichológiát tanít és Puscarin asszony, aki nyelveket ad elő. Mindkét tanárnő a rendes egyetemi tanárok jogait élvezti és a közoktatásiügyi minisztérium nyilvántartásában is így szerepelnek. A választási törvény értelmében az ország egyetemeinek tanácsai külön-külön szenátort választanak és küldenek a szenátusba. Így történt ez Jasiban is. A román választójogi törvény szerint azonban a nőknek nincsen választójoguk, viszont a két tanárnő rendes egyetemi tanár lévén, a szenátorválasztáson

mégis szavazott. A választás után az a kérdés vetődött fel, vajjon a két tanárnő jogosítva volt-e a szavazásra. A megindult vita során egyesek részéről az a nézet alakult ki, hogy szavazatuk érvényes volt, mert nem mint nők, hanem mint az egyetem tanárai szavaztak le. Az ellentétes jogi nézet szerint azonban a két szavazat érvénytelen. Az alkotmány szerint ugyanis csak a férfiak hivatottak politikai jogok gyakorlására és a két tanárnő szavazata ezért érvénytelen. A szenátus legközelebbi ülésén konkrét formában javasolni fogják a két tanárnő szavazatának megsemmisítését, illetve a jasií egyetemi tanács szenátorválasztásának az érvénytelenítését.

A híres író öccse

betört saját bátyja villájába, de a csendőrség leleplezte

Budapest, január 3.

A lapok egy kellemetlen esetről írnak, amely Mórícz Zsigmondnak, a híres magyar írónak a családjában történt. Az írónak van egy öccse, Mórícz Sándor, aki már sok bajt és kellemetlenséget szerzett övének. Mórícz Zsigmond a napokban megbízta ezt az öccsét, hogy menjen el Leányfalura és ottani villájából hozzon el egy csomagot. Mórícz Sándor elment Leányfalura, a csomagot elvitte a vil-

lából és aztán úgy tett, mintha elutazott volna. Éjszaka azonban visszasonpolygott a villához, kiemelte az ablakrácsot, behatolt a villába és kifosztotta azt. A csendőrök azonban alig egy óra múlva észrevették a betörést és sikerült még Leányfaluban elfogni Mórícz Sándort, aki megtörve beismerte tettét. Kiderült, hogy a negyvenöt éves Mórícz Sándor csalásért és lopásért körorzik. Mórícz Zsigmondot öccsének tette teljesen megtörte.

Párbaj a korcsmában

ahol két jóbarát italozás közben végzetes szóváltásba keveredett

Temesvár, jan. 4.

Magyarszákos községben szertelen élvezete emberáldozatot követelt. Groza Pál és Boncilla Péter magyarszákosi gazdálkodók január elsején este a korcsmában folytatták a szilveszteri mulatságot. Már este nyolc órakor ittasak voltak, de az ujesztendő örömeire újabb bort rendeltek. Italozás közben a két jóbarát között heves vita támadt. Groza bolygatni kezdte Boncilla családi ügyét, amire a szóváltás elmérgesedett. A korcsmáros is közbelépett és csittítani igyekezett őket. Hasztalan volt azonban a lecsendesítés, mert Boncilla

hirtelen felállott az asztaltól, kést rántott és azt markolatig Groza Pál szívébe döfte. A szerencsétlen ember jajszó nélkül a földre zuhant és néhány pernyi kómlódás után, mielőtt az orvosi segítség megérkezett volna, kiszervelett. A csendőrség hamarosan a helyszínén volt és a gyilkost, aki cinikusán viselkedett, őrizetbe vette. Az esetet jelentették a temesvári ügyészségnek, amely utasította a csendőrséget, hogy Boncillát kísérje be az ügyészségre. Boncillát ma kísérik át az ügyészségre és letartóztatják. Seciureanu Romulusz elrendelte Groza hullájának a felboncolását.

Szervezkedik továbbra is a bánsági magyarság

Temesvár, január 4.

A Magyar Párt temestorontálmegyei központja serényen folytatja a párt szervezetének kiépítését és a mostani évnek az elején sorra létesít altagozatokat olyan temestorontálmegyei községekben, ahol a magyarság még nincsen megszervezve. Az év közepére nem lesz Temestorontálmegyei község, amelyben ha csak maroknyi magyarság is lakik, hogy ott a Magyar Pártnak ne lenne altagozata. Az első alakuló gyűlés Románszentmihályon lesz, ahol az előmunkálatok már megindultak és ahol eddig már nyolcvankilenc magyar nemzetiségű férfi jelentkezett párttagnak. A románszentmihályi szervező gyűlés a vármegyei központi vezetőség részvételével január 13-án délelőtt tíz órakor lesz Románszentmihályon.

A temestorontálmegyei községek magyarságának teljes megszervezése után sor kerül a krassói és szörényi magyarság megszervezésére is. Ebben a megyében egymásután fognak megalkalni a Magyar Párt altagozatait. Ezeknek a megyéknek a magyarsága már alig várja az időt, amikor hivatalosan is tagja lehet a Magyar Pártnak. Egymásután érkeznek a szervezőtársaságba levelek. — legutóbb Orsova magyarsága is küldött ilyen írást, — amelyek sürgetik a szervező ülések megtartását. A temesvári központ reméli, hogy a temestorontálmegyei szervezkedés befejezése után eleget tehet ezeknek a kívánságoknak.

Szabolcska ünnepély műsora

Temesvár, január 4.

A Temesvári Dalkör vasárnap, január 6-án délután öt órakor az ipari munkaadók szindikátusának a Jenőherecegete 20. szám alatt levő székházának nagytermében Szabolcska Mihálynak, a legnagyobb élő magyar lírikus költő tiszteletére Szabolcska-ünnepélyt rendez. A műsor a következő: 1. Ünnepi megnyitó. 2. Üdvözlő dal, éneklő Braun Rezső karigazgató vezetésével a Temesvári Dalkör férfikara. 3. Kristóf György dr. egyetemi tanár ünnepi előadása Szabolcska Mihályról. 4. Szabolcska-dalok, éneklő Bojincáné-Kulesár Juliska operanékesnő Tolnay Béla tanár zongorakísérete mellett. 5. Szabolcska az ember, írta és elmondja Hajdu Frigyes dr. 6. Szabolcska, költemény, írta és fölolvassa Kubán Endre. 7. Szabolcska-költemények románul, elmondja Ott Antal. 8. Szabolcska-költemények németül, elmondja Szenetra József. 9. Szabolcska-dalok, Kálló Géza cigányzenekarának kísérete mellett éneklő Csermák Lajos. 10. Szabolcska Mihálynak Révfy Géza által megzenésített A párisi Grand-caféban című dalát, Braun Rezső karigazgató vezénylete mellett éneklő a Temesvári Dalkör. Az ünnepség rendezősege Szabolcska-emlékjelvényeket bocsátott ki, amelyek ötven leiert kaphatók és az ünnepségre ingyenes belépésre jogosítanak.

Jelvények elővételben is válthatók Kasztnér Oszkár kereskedőnél (a Dalkör főpénztárosánál) Józsefváros Fröbl-utca 18., Kerni Sándor cipőüzletében. Józsefváros (református templommal szemben) és Helios művirágkereskedésben, Belváros, Jenőherecegete-utca.

Pucher András

Cserépkályahagyár

Timișoara-Iosefin

Strada I. C. Bratianu No. 6
Józsefváros, Uri-utca.

Állandó nagy raktár

Cserépkályha és kandallókban
Tűzhely és tűzhelycsempék
fehér és különböző más színekben

Fayence-falburkolati lapok
Keramik-padlólapok

Chamottetégla és 2358
Chamottelisz.

Magas jutalékkal

lapárusítók felvételnek a

Déli
Hírlap

kiadójában.

Hírek

Kik utaznak ingyen a villamoson

Temesvár, január 4.

A város állandó választmánya mult pénteki ülésén foglalkozott a villamos vasutra kiadandó szabadjegyek ügyével. A mult évben összesen négyszázötven szabadjegyet adtak ki. Az állandó választmány sokallotta ezt a számot és utasította Miclosi Kornél dr. igazgatót, tegyen előterjesztést arra nézve, miként lehetne a villamoson a szabadjegyek számát redukálni. A villamos igazgatójának előterjesztése alapján az állandó választmány most

Savoy

a tavalyi négyszázötven szabadjeggyel szemben háromszázhusz szabadjegyet engedélyezett a villamosra. A napilapok munkatársai részére a Miclosi dr. által javasolt öt-öt jegy helyett három-három szabadjegyet kaptak s meg kell állapítanunk azt, hogy volt az állandó választmánynak olyan tagja is, aki az újságíróktól teljesen akarta megvonni a villamos szabadjegyet. A sziguranca negyven, az államrendőrség pedig huszonnégy szabadjegyet kapott. Itt meg kell állapítanunk azonban azt is, hogy ennél a két intézetnél irodakisasszonyok és adminisztrációs tisztviselők is szabadjeggyel utaznak a villamoson, ahelyett, hogy azok a szabadjegyek a detektíveknek jutottak volna kizárólag. A többi szabadjegy az állandó választmány tagjainak és különböző állami hivataloknak jutott.

— **Bocu miniszter új megbízatása.** Bukarestből jelentik: A Curentul értesülése szerint Bocu Szevér bánsági minisztert a közigazgatás reformjáról szóló törvénytervezet megszavazása után Rio de Janeiroba meghatalmazott miniszternek nevezik ki. Bocu megválasztott miniszterrel való kinevezése esetén Temesben új képviselőválasztás lesz a megüresedett mandátumra. Ez a hír még megerősítésre szorul.

— **Józsefszállás önálló község akar lenni.** Megirtuk, hogy Józsefszállás telep község mozgalmat indított, amelynek célja, hogy Zsebelytől, amelyhez most tartozik, elválhasson és önálló községet képezhessen. A józsefszállásiak tekintélyes küldöttsége járt tegnap Temesvárott és Németh Kálmán magyarpárti alelnök, valamint Páll György dr. főtitkár vezetése alatt fölkereste Taran Emil vármegyei főjegyzőt, akinek a kérést előadta. Taran főtitkár közölte a küldöttséggel, hogy ebben az ügyben memorandumot dolgozzon ki, azt nyújtsa be a vármegyénél, amely azt kellő tanulmányozás után véleményével együtt felterjeszti a kormányhoz.

SENZÁCIÓ!

Újévi KÉPVÁSÁR!

Bámulatos olcsó!
RECORD, képkeretgyár, Józsefváros,
Hunyadi-ut 14. Telefon 14-33.
(3856)

— **A Kisfaludy Társaság új tagjai.** Budapestről jelentik: A Kisfaludy Társaság vezetősége most tette közzé az új tagajánlásokat. A jelöltek között szerepelnek József főherceg, Babits Mihály és az erdélyi Gyalla y Domokos.

TÜZ A GYÁRVÁROSBAN. Tegnap este kilenkor kigyulladt a Kossuth-téren levő Tejnor-féle optikai üzlet. A lángok csakhamar lángborították az egész berendezést és az árukészletet. Pár pere múlva megérkezett Biste Leó tűzoltóparancsnok vezetésével a tűzoltóság, amely egy órai megfeszített munka után lokalizálta a tüzet. A kár nagy. A tűz keletkezésének okát a helyszíni szemlén fogják megállapítani.

— **Diplomáciai áthelyezések.** Bukarestből jelentik: A hivatalos lap legközelebbi száma, hír szerint közli, hogy Mitilineu Károly bécsi román követet a külügyminiszteriumba hívták szolgálatára. Az új bécsi követ Bradiceanu Kájusz dr. lesz. Romanescu Marcell, a hágai román követség titkárát Madridba helyezik át.

Jazzre

— **A Billing család gyásza.** Súlyos csapás érte Temesvár város villanytelepének egykori igazgatóját és családját. Billing Henrik volt villanytelepi igazgató az imperiumváltás után repatriált és ekkor Budapest székesfőváros villanytelepe igazgatójának nevezték ki. Két fia közül az egyik, Henrik, orvos lett, a másik pedig Tódor, aki két hét előtt szerezte meg a jogi doktorátust, a Pénzügyi Központjának tisztviselője volt. A huszonöt éves Billing Tódor nemrégiben tifuszban betegedett meg, állapotában már javulás mutatkozott, amikor általános szepszis lépett fel, mely kioltotta fiatal életét. A rendkívül rokonszenves fiatal ember Budapest legelőkelőbb társadalmi köreinek volt kedvelt és szívesen látott tagja. Halálát szülein kívül bátyja, Billing Henrik dr. budapesti orvos és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Temetése tegnap, csütörtökön, délután három órakor volt nagy részvét mellett a Kerepesi-uti temetőben. A végtisztességen a temesvári kolonia csaknem valamennyi tagja részt vett.

* **Nagy meglepetést készít elő a Royal Kávéház igazgatósága** január hóra. Január elsejétől esténként teljesen új szereplők, Lory Lorett, Tony Hell Zaza, Lily Lorett, Bella Bery külföldi nagy táncatrakciók. Ezenkívül Misu Jassy kiváló román és német komikus, 2 Rónay szenzációs komikus zenészműsor után a Royal bárban táncol a közönség a kitűnő Pongrácz jazz-zenéje mellett.

— **Szökőár pusztítása.** Tokióból jelentik: A japán tengerparton óriási szökőár pusztított. A falvak házaik százával dőltek össze. Ötven ember az életét vesztette. A Toyotoami gőzös, amelyet a szökőár a parthoz vágott, elsüllyedt. Személyzetéből harmincegyen a vízbe fulltak és csak négynek sikerült megmenekülni.

— **A Felebaráti szeretet asztaltársaság** Guntersdorf János elnökelete alatt évi közgyűlést tartott. Az elnök méltatta a tagok lelkesedését, amellyel a jótékonyaság szolgálatába szegődtek, majd Hofer Károly titkár olvasta fel évi jelentését és beszámolt az adományokról, amelyek lehetővé tették az asztaltársaságnak, hogy karácsonykor ismét esomé szegény gyermeket felruházhatott. Gottlieb Adolf pénztári jelentésének elfogadása után megejtették a tisztikar választását. Elnökké újból Guntersdorf Jánost választották meg. Ügyvezető elnök lett Potenz Lénárt, alelnökök Dean Mátyás, Gottlieb Adolf és Gröblinger János, titkárok Hofer Károly és Pollinger Ferenc, pénztárosok Ritter József és Sohn Péter, ellenőrök Tattler Alajos, Wellmann Rezső és Grob János, ügyészfőnök Kálmán Béla dr., gondnok Biró Márton, zászlóvivők Eder János és Pleskó József, pénzeszedő Eder János. Azonkívül husztagu választmányt választottak.

táncolhat

— **Vihar a Fekete-tengeren.** Konstantinápolyból érkező utasok elbeszélése szerint a Fekete-tengeren borzalmas vihar dühög. Több hajó komoly veszélyben van és azok sorsáról eddig még semmit sem tudnak. A révkapitányság jelentése szerint négy román gőzös van a nyílt tengeren és segélykérő jeleket adtak le.

— **Elmeháborodott asszony az állomáson.** Rosu Jovica lippai asszony, aki tegnap érkezett meg Temesvárra, a józsefvárosi állomáson zavart viselkedésével vonta magára a figyelmet. A rendőrök bevitték az őrszobára, majd értesítették a mentőket, akik a nyilvánvalóan elmeháborodott asszonyt először a rendőrprefekturára, majd onnan a kórházba szállították.

— **A katolikus egyházközség adóbehajtása.** Számos helyről panaszok érkeznek, hogy a katolikus egyházközségek által tagjaikra kirótt egyházi adót egyesek nem akarják megfizetni. Az adó fizetése nemcsak vallási és becsületbeli kötelesség, hanem ennek behajtását törvényes rendelkezések is biztosítják. A végrehajtás állami közegnek utján történik és a fizetni nem akarók csak felesleges költségeket okoznak önmaguknak. Értesülésünk szerint a püspök legközelebbi pásztorlevele is nyomtatékosan felhívja erre a körülményre a katolikus hívők figyelmét.

— **Békéshangu kiáltvány.** Belgrádból jelentik: A belgrádi egyetem tanári kara kiáltványt intézett Jugoszlávia intelligenciájához, amelyet kölcsönös egyetértésre hív föl. A kiáltvány hangsúlyozza a kölcsönös engedmények szükségességét és a mozgalomhoz való csatlakozásra hívja föl a zágrábi és laibachi egyetemi tanárokat is.

PENZÜGYI TANÁCSKOZÁS A MINISZTERELNÖKNEL. Bukarestből jelentik: Maniu Gyula minisztereinek a párisi kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban megbeszélésre hívta össze a kormány több tagját. Ezen a tanácskozáson, amely a Párisban folyó kölcsöntárgyalásokra és a kölcsön felvételére döntő kihatással lesz, a kormány tagjai részéről a minisztereikön kívül Michalache földművelésügyi, Madgearu ipari és kereskedelemügyi, valamint Raduceanu munkaügyi miniszter vesznek részt. A tárgyalás a miniszterelnökségen lesz még ezen a héten.

— **Tűz egy hajón az orsovai kikötőben.** Orsováról jelentik: A Bayern nevű vontatóhajón, amely a bajor Lloyd-társaság tulajdonát képezi és jelenleg az orsovai kikötőben tartózkodik, tűz ütött ki. A lángok hat kabint borítottak el. A tüzet a hajó legénysége még idejekorán észrevette és hozzáfogott az oltáshoz. A matrózok derekas munkája sikerrel járt, mert a tüzet eloltották és mire az orsovai tűzoltóság a helyszínére érkezett, már alig volt munkája. A kár meghaladja a félmillió leit.

a Palaceban

— **Előadás a Munkásotthonban.** Tautab Ábrahám tanár ur e hó 4-én, péntek este 7 órai kezdettel a Munkásotthon nagytermében Hogyan olvasunk? címmel előadást tart. Szabad bemenet, vendégeket szívesen látnak.

* **PODLIPNY GYULA festőművész kollektív kiállítása a volt Skoday-üzlethelyiségében (Szt. György-tér)** ma estig egész nap nyitva.

Bármilyen nyilvános-
vagy
házi mulatságokhoz
zenét szolgáltatunk
Szíves pártfogást kér
a vakok
temesvári zenekara
Cím. TAMÁS LAJOS
Erzsébetváros, Király-utca 5, ajtó 12.

Primaria Municipiului Timisoara.

No. III. 34572
din 17 Dec. 1928

Licitatie publica

Primaria Municipiului Timisoara, aduce la cunostinta publica, ca in scopul vanzarii unui lot de casa cu o suprafata de 234 stj. patr. situat in circ. IV, in coltul strazii prelungite Gh. Sincai si a strazii noui proectate se va tine o licitatie publica la 14 Februarie 1929 ora 10 a. m. in Biroul Economatului com., (Primaria, etaj I. usa 40) unde se vor da toate informatiunile.

Pretul oferit nu poate fi mai putin decat Lei 500 pro un stj. patrat.

Amatorii vor depune ofertele lor inchise si timbrate in regula, impreuna cu o garantie de 10%o numerar sau efectele sau efecte de stat din suma oferita.

Primaria Municipiului
Timisoara

Feltűnést keltő újítás a fűtés terén. Várakozáson felül meglepetést nyújt a szabadalmazott

"VEZUV"

hőterjesztő és tüzelőanyag megtakarító készülék
Olcsó, mert a tüzelőanyagmegtakarítással a készülék 14 nap alatt megtérül. Minden vaskályhára alkalmazható. **Ára 350.— lei**
Szab. tulajd. és egyedüli gyártó:

J. WEISSBERGER

Timisoara IV., Bulevardul Berthelot 1. Prospektus kívánatra ingyen.
Szab. minden államban. Utánzatok büntetettek. (3450)



MAGYAR HÁZ A FRANCIA FŐVÁROSBAN. Párisból jelentik: A Párisban élő magyarok kezdeményezésére a francia fővárosban magyar ház létesül, amely tervhez a magyar kormány is hozzájárult. A magyar házban lesznek elhelyezve az összes párisi magyar intézmények és pedig a magyar egyesület, a magyar kórház, a tanácsadó iroda. A házat a magyar népbőléti miniszterium fenhatósága alá fogják helyezni és azért a párisi magyarok a felavatásra Vass József minisztert kérték föl. A felavatáson rész vesz majd a kormányzó képviselője is és ezüst téglát helyez el a ház falába annak jelképezésül, hogy Magyarország a külföldre szakadt fiáról is gondoskodik.

Három nő rejtélyes halála. Budapestről jelentik: A rendőrségnek felütni, hogy Mátéfi Árpádnak az budai Kolosi-téren levő mosodája már három nap óta zárva van. Felnyitották a redőnyt és a mosodában találtak Mátéfi Árpádnét, a nővérét Gésza Máriát és a mostohaanyját, Balogh Kátót. Megállapították, hogy mindhárman gázmérgezés következtében haltak meg. Meginfitották a vizsgálatot, hogy baleset, vagy pedig hármasszoros öngyilkosság esete forog-e fenn. Nincsen kizárva az utóbbi, mert a mosodában negyven darab zálogcédulát találtak és Mátéfiakról köztudomású volt a környéken, hogy igen el vannak adósodva.

A kalandor új pozíciója. Brüsszelből jelentik: Vilmos ekszeszár sógora Zubkov Sándor az afrikai Kongóba utazott. Utjára a felesége, Viktória hercegnő is elkísérte. Zubkov az egyik gyarmati vállalatnál kapott alkalmazást és most ezt az állását ment elfoglalni.

A JÓVÁTÉTEL KÉRDÉSE. Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesítése szerint a legközelebb megkezdődő jóvátételi konferencián a kisántant államai is résztvesznek. Minthogy ezek az államok a magyar, bolgár és osztrák jóvátételből nem részesültek, az őket illető részt Németországtól akarják most kérni, amivel aztán a nagyhatalmak kevesebbet kapnának.

Fiatalkori tolvajok. Fenyő István belvárosi papirkereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy cinkográfiai intézetéből ismeretlen tettesek állandóan lopkodják a vegyi szereket. A feljelentés alapján Cotti Jonel rendőrkomiszár megindította a nyomozást és megállapította, hogy Sch. István és S. Frigyes, a Fenyő-cég kiskorú alkalmazottai viszik el rendszeresen a vegyi szereket és azokat olcsón adogatják el Reiter László vésnöknek. Reiternél, aki azt állítja, hogy nem tudta a vásárolt holmi bűnös eredetét, találtak is vegyi szereket, amelyeket visszaadtak a tulajdonos cégnek. Fenyő István kára az eddigi becslések szerint meghaladja a hatezer leit.

Az idei korosztály bevonulása. Bukarestből jelentik: A hadügyminiszter rendelkezéséhez képest az 1929. évi korosztály február elsején köteles katonai szolgálatra bevonulni. Az erre vonatkozó parancsot a hadügyminiszter az összes hadkiegészítő parancsnokságoknak elküldötte.

Makacs életunt. Budapestről jelentik: Tegnap reggel a Duna partján az egyik rendőr észrevett egy gyanúsán viselkedő leányt, akit éppen a legutolsó pillanatban kapott el, amikor a Dunába akarta magát vetni. Kiderült, hogy az életunt Horváth Ilona huszonegy éves cselédleány, akinek már hosszabb ideje nincsen állása és sem élelemre, sem pedig szállásra nincsen pénze. A rendőr a leányt megintette és utjára bocsátotta. A szerencsétlen leány néhány óra múlva újabb öngyilkosságot kísérelt meg. A Vilmos császár-ut egyik házában kapualjában szíjjal meg akarta magát fojtani. Eszméletlen állapotban találtak rá és a mentők a kórházba szállították.

Kettős öngyilkosság a szállodában. Párisból jelentik: Suresnes városka szállodájában karácsony napján egy Párisból érkezett házaspár szállott meg. A szálloda személyzete a ház egyik félreeső szobájában lakó házaspárról teljesen megfeledkezett. Tegnap be akartak nyitni abba a szobába és mert zárva volt, fölfeszítették az ajtót. A szobában holtan találtak a házaspárt és kiderült, hogy az még karácsony napján kettős öngyilkosságot követett el.

Ötszörös családi ünnep. Ritka családi ünnepség színhelye volt tegnap Ujkisoda község, ahol a Portscheller-családban ötös lakodalmat tartottak. Portscheller Margitot Venturini József vezette oltárhoz, míg a menyasszony bátyja, Portscheller Mátyás, Fischer Annával esküdték örök hűséget. Ugyanakkor Portscheller János feleségével, született Mucsinzky Magdolnával, Fischer János pedig feleségével, született Veress Veronikával házasságuk huszonegy éves fordulóját ünnepelték. A két örömszülő jubileumán kívül Veress Mátyás és felesége, akik Fischer Anna nagyszülei, egybekelésük ötven éves fordulójához jutottak el. Az öt pár együtt ment az ujkisodai templomba, ahol Pater Norbert erzsébetvárosi plébános megható szavakkal eskette meg a fiatalokat és újlag megáldotta az örömszülőket és a nagyszülőket frigyét.

Körözik a sikkasztó utazót. Raducziner Béla, aki a Delta cipőgyárnál állott utazói minőségben alkalmazásban, a cég vevőitől nagyobb összeget inkasszált, de azzal nem számolt el. A cipőgyár az utazót feljelentette, mire megindították ellene a bünyügyi eljárást. Raduczinert az ügyészség több ízben megidézte, de nem jelent meg. Az ügyészség kérelmére Saffarcsu vizsgálóbíró tegnap elrendelte az utazó országos körözését.

A képviselői díjak felemelése. Bukarestből jelentik: A kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a parlament két házának tagjai a jövőben ne lehessenek részvénytársaságoknál és vállalatoknál igazgatósági tagok. Ezzel kapcsolatban a képviselők körében az a terv merült fel, hogy a javaslatnak törvényerőre való emelése esetén, a francia kamara mintájára, emeljék fel a fizetésüket. A parlamenti képviselőknek ma hatezer lei törzsfizetésük van havonként és ülésenként ezer leit kapnak. A képviselői díjak felemelésére vonatkozó javaslat elkészítésével megbízták a kormánypárt két tagját.

Kommunista izgatással vádolt temesvári munkások ügye. Saffarcsu Demeter vizsgálóbíró tegnap elkészítette a véghatározatot Máté Páter és Putre György temesvári munkások ügyében, akiket tudvalevőleg a választásokból kifolyólag kommunista propaganda miatt tartóztattak le és akik még ma is a temesvári ügyészségi fogházban vannak. A véghatározat mindkettőt kommunista izgatással és a fennálló társadalmi rend ellen irányuló cselekedettel vádolja. Az iratokat átküldték a temesvári törvényszéknek és ügyükben legközelebb lesz a főtárgyalás.

A temesvári rabok ipari munkái. A temesvári ügyészségi fogház igazgatója most készítette el statisztikáját a múlt évben a rabok által végzett ipari munkákról. A kimutatás szerint a múlt évben Selariu János fogházigazgató vezetése mellett működő fogházműhelyek az államkincstárnak 197.643 leit szállítottak be. Emellett a foglyok is részesedtek készpénzjutalomban végzett munkájuk után. Selariu fogházigazgató által elért eredmény felette dicséretes, ha tekintetbe vesszük, hogy a temesvári fogház nélküli úgy a rendes műhelyeket, mint a szükséges szerszámokat. A fogház műhelye most cipők és ruhák javítására rendezkedett be.

Revolversata két halálos áldozattal. Lugosról jelentik: Újév napján a szörénymegyei Remetepoganesi községben véres verekedés volt. Mateian János és Sfarcoeci Péter poganesi legények összevesztek és a vita hevében Mateianul előrántotta revolverét, majd lövöldözni kezdett. Ellenfele sem maradt rest és szintén előkapta revolverét. Rövidesen a helyszínére érkezett Mateianul apja, aki községi bíró és ő is lövöldözni kezdett. A csendőrség végre ártalmatlanná tette a lövöldözőket. A csendőrség megállapította, hogy az újévi összezőrdülésnek két halálos áldozata van. Mateianul János, a községi bíró és fia holtan maradtak a csatatéren, míg Sfarcoeci Péter, Sfarcoeci János és Dragoi Péter életveszélyes sérüléseket szenvedtek. Több paraszt könnyebben megsérült. A sebesülteket a lugosi kórházba szállították.

AZ ELMARADT AMNESZTIA MIATT. Szófiából jelentik: Bulgáriában régóta szokásos, hogy újévkor évente nagy amnesztiát ad a kormány. Ebben az esztendőben az amnesztia-rendeletet még nem adták ki és ez a szófiái fogházban levő rabokat annyira elkésértette, hogy éhségstrájkba fogtak.

Halálozások. Lugosról jelentik: László Mór dr. ügyvéd ötven éves korában meghalt. Halálát özvegye, született Löwinger Vilma, kis fia és nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése nagy részvéttel ment végbe. Aradról jelentik: Mategovszky Károly, az Aradmegyei Takarékpénztár főkönyvelője, meghalt. Mategovszky régi temesvári családból származik, apja Temesvárott köztisztviselőként álló építész volt. Halálát fivére Mategovszky Gyula dr. lippai orvos gyászolja. Holttestét Aradról Temesvárra szállították és ma délután félnégy órakor a józsefvárosi temető halottasházából helyezik örök nyugalomra a családi kriptába.

Ingyen gyermekfényképet készíthet, ha három hónapra előfizet a Déli Hírlapra. Régi előfizetők a kiadó hivatalban láttaozott nyugtával szintén igénybe vehetik a kedvezményt Róth László Józsefváros, Hanyadi-ut 15. sz. a fotóműtermében.

Felgyújtottak egy nagy malom. Nagyváradról jelentik: Tegnap éjszaka nagy tűz pusztította el a város egyik virágzó vállalatát. A kolozsvári úton levő, modern berendezésű Mária-malom, amely a Robitsék testvérek tulajdonát képezte, kigyulladt és a lángok átterjedtek a szomszédos épületekre is. A tűz a malom anyagraktárában keletkezett, a tűzoltók teljes felszereléssel vonultak ki, de minden igyekezetük, hogy a tüzet eloltsák, hiábavalónak bizonyult. A malom a gépházzal, az anyagraktárral és a melléképületekkel együtt teljesen leégett. A megtartott vizsgálat szerint a tüzet gyújtogatás okozta. A gyanu Bagosi József kocsis ellen irányul, akit őrizetbe is vettek. A kár sok millió lei.

Ha Temesvárra jön, kérje mindent az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

Szerkesztői üzenetek

B. L. Temesvár. Elrettentő például közöljük csupán beküldött versének bevezető sorait:

Egy gyönyörű virágszál,
Az emberektől távol,
Tölts sok szép tavaszát,
A tizenhetedik ihol...

Ihol? Nem, nem. Ezt ön sem gondolhatja komolyan.

*** Székelési zavarok,** bélgyors, puffadás, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélesatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést okoz. Az évszázad legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A színházi Buffet

részére
elárusítónők
azonnalra kerestetnek.
Jelentkezni lehet naponta, d. u. 4 órától kezdve: Betucker Györgynél.
Belvárosi Mozi-Buffer. (99)

MOZI

Belvárosi Mozi: Péntek, január 4.
Gyárvárosi Mozi: Vasárnap, hétfő, január 6, 7.
Mehalai Mozi: Kedd, január 8.

MORÁL

Gyönyörű film-revü Thoma Lajos vigjátéka után. Egy csipős gunyirat, de tele humorral és komikus jelenetekkel a kis vidéki városok morálistáira. A főszerepekben: Ellen Richter, Harry Halm, Ralph Artur Robert. Rendezte: Dr. Willy Wolf. Monopol: Filmcentrala Timisoara. Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap d. e. 11 órakor és délután 3, 5, 7 és 9 órakor.

JATÉKÁRUK

óriási választékban. Engros és detail. Sternfeld A. utóda

SCHWARTZ GYULA

I., Mercy-utca 2.

Osvát Kálmán:

Erdélyi Lexikon

Temesvár, jan. 3.

Nyughatatlan lélek. Orvosi diplomát szerez, de ambíciója, hajlama, tehetsége és — ami nem mindig velejárója ezeknek a lelki tulajdonságoknak — nagy tudása az irodalom berkeibe üzik.

Kritikus. Mindent a szigorú bírálat bonckésével szed szét, csoda hát, ha ritkán talál értéket? Ez a családása kesernyessé és többnyire maróvá teszi hangját.

Az emberek nem szeretik az igaz szót. Lassanként izolálódnak Osvát — igazságaitól. Különböző — mindig értékes — kísérletezései a közönség rosszindulatu, ellenséges közönye miatt meddők maradnak. Már előadásait sem igen merik látogatni, mert félnek a tükröbe nézni, melyet eléjük tart.

Felesleges embernek érzi magát, ezt harsogja az emberek fülébe rövidletű kiadványában is és az emberek nem sietnek a cáfolattal. Osvát azonban dacos természet. Nem hagyja magát. A közönyt, a rosszindulatu, a semmibevevés, a lebecsülés, a lekicsinylő vállvonogatás megacélozzák erejét. És nagy elhatározás születik meg benne. Megírja Erdély legújabb tízéves történelmét — lexikális formában.

Az emberek mosolyognak. Osvát összeszorított fogakkal, melyeknek sokszor nem jut harapásra a mindennapi kenyér sem, dolgozik. Ezer és ezer levelet ír, utazgat, muzeumokat, könyvtárakat keres fel és egymaga gyűjti az adatokat a nagy műhöz.

Hónapok telnek el, az első kéziratok már a nyomdába kerültek, de az emberek még mindig csak mosolyognak. Az erdélyi sorsot megpecsételő az a bizonyos mosoly...

Több tiszteletet! — kiáltja Osvát, de a fülek süketek. Osvát — doktori diplomája is van — megnyitja a süket füleket, mikor karácsonyi ajándéku a könyvpiacra dobja az Erdélyi Lexikont több mint háromszáz oldalon. Megnyitja a süket füleket — a kíváncsiság és a hiúság.

A kíváncsiságot kielégíti a lexikonnal, de akik hiúságuk legyezgetését keresik benne, azok csalódní fognak. Osvát a lexikon adatainak összegyűjtésénél is megmaradt kritikusnak. Nem az a maró satírájú erkölcsbíró, aki szegénységében a gazdag bankdirektort is gombostűre tűzi és ugy vizsgálja a nagyító alatt, de fölébe helyezkedik embereknek és eseményeknek s bizonyos távlatot teremtve ítéli meg őket.

Háromszáz kis oldal szűk terjedelmébe szorítja bele Erdély és a Bánság történelmének az imperiumváltozás óta lezajlott szakaszát. Felvonulnak előttünk kaleidoszkopszerűen irodalmi, politikai, gazdasági harcok és történetek, írók, művészek, politikusok, közgazdászok, minden és mindenki, akinek szűkebb hazánk határai között bármilyen szerep jutott.

Hogy a lexikon a leglelkismeretesebb adatgyűjtés mellett sem teljes, azon nem szabad csodálkozni. Jellegzetessége ez minden lexikonnak. Egyesek kimaradtak, mások viszont túlerkékelődtek. Ez azonban nem vonhat le azon értékéből, melyet mint komoly adattár reprezentál.

Aláértékeli a szerző munkáját, amikor előszavában, amelyet utólag írnak a kész könyv elé, azt mondja, hogy abból, amit tervezett, csak a cím maradt meg. Megmaradt eredetisége és valóban hézagpótló jellege. És hiányosságait ő maga elismerve, igaz van, mikor azt mondja, hogy »vádolnom is kellene, míg védekezem«.

Lexikonja se nem vád, se nem védekezés. Támadás a közönyt, a nemtörődömség ellen. Alkalmas arra, hogy sokakat — negatívumok kitermelésében kéjelgőket — felrázzon és megmutassa nekik az utat, melyen haladniuk kellene.

Nem regény, nem novella, nem szindarab ez. Nem is szigorúan vett lexikon. Komoly, okajomozó történelme Erdély legújabb tíz esztendő eseményeinek, amelyet mindenkinek olvasnia kell, aki ezt a történelmet az objektivitás távlatából meg akarja ismerni.

Az elmúlt tíz erdélyi esztendő legkomolyabb magyar könyvét meg kell rendelni a szerzőnél Nagyváradon. Többet ér az párszáz leinél, melyet a nyomdaköltségek fedezésére kér a könyvért. Mert a szellemi munkát ajándéku adja a közönségnek.

v. e.

Színház

Mersz-e Mária. A magyar társulat ma, pénteken este tartja utolsóelőtti előadását. Ez alkalommal a Mersz-e Mária kerül színre elsőrangú szereposztásban. Kiállításos nagy revüoperett ez, amelyet méltó előadásban hoz színre a temesvári magyar társulat. A főszerepet Lengyel Irén alakítja, a többi szerepet Lőrinczy Gizi, Fratta Géza, Felhő Ervin, Csóka József és Szabadkai Miklós alakítják. A zenekart a társulat kitűnő karmestere, Schreiber Alajos vezényli. A darabban előforduló jazz muzsikát a Temesvárott vendégszerelő Savoy jazz zenekar szolgáltatja.

Szentgyörgyi István temesvári vendégjátéka. Vasárnap ünnepe lesz nemcsak a temesvári magyar színháznak, hanem Temesvár magyar társadalmának is. Vasárnap Temesvárott fellép a magyar színészet nesztorja, a 38 éves Szentgyörgyi István, aki Kolozsvárról jön hozzánk. Délután lép fel kétszer egymásután legragyoőbb szerepeiben. Vasárnap minden magyar embernek a színházban kell lenni,

hogy ünnepelje a magyar színészet nesztorát.

Dragoi Szabin újabb kitiüntetése. Dragoi Szabint, a temesvári zene-konzervatorium igazgatóját, a kiváló zeneszerzőt, újabb kitiüntetés érte. Dragoi, aki legutóbb megnyerte a nagy román zenedíjat, ezzel tagja lett a bírálbizottságnak, most pedig a román királyi operaház igazgató tanácsának tagjává nevezték ki. A tanács három tagból áll és önálló hatáskörrel intézi az opera ügyeit. A tanács tagjai Dragoi kivül Cotandini zeneszerző és Dragonescu Titusz dr. pénzügyminiszteri vezérigazgató. Dragoi új megbízatásával kapcsolatban havonként többször utazik Bukarestbe az igazgató tanács üléseire.

Műsor:

Pénteken este fél kilenc órakor: Mersz-e Mária.

Vasárnap: Szentgyörgyi István felléptével a magyar társulat bucsuja.

Rádió

Péntek. (Január 4.) Budapest. 9 óra 15: Délelőtti hangverseny. 12 óra 20: Temesváry—Kerpely—Polgár trió hangversenye a következő műsossal: 1. Mendelssohn: Ruy Blas. 2. Weingartner: Liebesfeier. 3. Kockert: Serenade. 4. Percy Thomson: Tango. 5. Csermák: Két régi magyar tánc. 6. Zátonyi: Székely induló. 4 óra: Novellák. 5 óra 10: Szavaltatok. 5 óra 40: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Esti hangverseny Thomas István zongoraművész, Thomán Mária hegedűművész és Kerpely Jenő esellőművész közreműködésével. 10 óra: Gramofonzene. 11 óra: Cigányzene. Bécs. 11 óra: Kamarazene. 4 óra: Zenekari hangverseny. 5 óra 30: Énekhangverseny zongora- és hegedűkísérettel. 8 óra 50: Szónataest. Breslau. 4 óra 30: Szórakoztató hangverseny. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny. Berlin. 5 óra: Kávéházi zene. 9 óra 30: Modern zene. Kattowitz. 6 óra: Szórakoztató zene közvetítése Varsóból. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny közvetítése Varsóból. Langenberg. 5 óra 45: Délutáni hangverseny. 8 óra: Esti hangverseny. Leipzig. 4 óra 30: Zene Biedermeier korból. 8 óra: Zongorahangverseny. Stuttgart. 4 óra 15: Dél-

utáni hangverseny. 7 óra 30: Zongorahangverseny. Utána tánczene.

Szombat. (Január 5.) Budapest. 9 óra 15: Délelőtti hangverseny. 12 óra 20: Zongorahangverseny. 4 óra: Novellák felolvasása. 5 óra 10: A szociális misztiótársulat felolvasása. 5 óra 40: Sovánka cigányzenekarának hangversenye. 7 óra: Az idegenlőgióról felolvasás. 7 óra 30: Alexandra című operett előadása. 11 óra 10: Cigányzene a Hungária étterméből. Bécs. 11 óra: Kamarazene. 4 óra: Zenekari hangverseny. 7 óra 30: Friedmann Ignác zongorahangversenyének közvetítése, amelyen a művész Beethoven E-moll szonátáját, Chopin Nocturnejét, F-moll fantáziáját és H-moll mazurkáját játsza. 9 óra 30: Esti hangverseny francia mesterek műveiből. Brunn. 4 óra: Német énekhangverseny, operaművészek közreműködésével. 7 óra: Klasszikus tánczene. 9 óra: Népies hangverseny. Berlin. 5 óra: Szórakoztató zene. 8 óra: Fgyfelvonások előadása. Utána kávéházi zene. Kattowitz. 8 óra 30: A varsói esti hangverseny közvetítése. 10 óra 30: Tánczene. Langenberg. 5 óra 45: Délutáni hangverseny klasszikusok műveiből. 10 óra: Tarka est. 10 óra 30:

Gramofonzene. Leipzig. 4 óra 30: Zenekari hangverseny. 8 óra: Népies hangverseny. 10 óra 30: Tánczene. Prága. 11 óra 30: Délutáni hangverseny. 7 óra: Csikágói hercegnő című operett előadása. Stuttgart. 3 óra: Szórakoztató zene. 4 óra 35: Délutáni hangverseny. 8 óra 15: Operettelőadás.

Aprohirdetése

Alkalmazás

Gyermektelen házaspár kerestetik vidéki családhoz. Az asszony minden szakácsnő, a férfi a háztartási munkákat végzi. Teljes ellátás, jó fizetés. Cim a kiadóban. (9)

Szobaleány hosszabb bizonyítványokkal jan. 15-re kerestetik. Cim a kiadóban. (271)

Rikkancsok magas jutalékkal felvételnek a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Allást keres

20 éves fiatalember autókezelésre vagy hajtásra állást keres. Választ „BKD” jellegre a kiadóba kérem. (11)

Francia órákat ad Párisban végzettségű diplomás férfi. Cimeket kér „Diploma” jellegre. (374)

Adás-vétel

Méleg, jó állapotban levő férfi-kabát s női téli ruhák, cipők olcsón eladó. Erd-ú. 12, II. (781)

Egy Clayton-Shuttleworth magánjáró erős, 6 os, a másik Clayton és Shuttleworth 10-es kazánmagánjáró, a cséplőgépszekrény 8 eladó. Cim: Dencsi Antal, Giera.

Családi villa gyárvárosi állomásközelében félhold szállóval és gazdasági udvarral, valamint négy házhellyel kedvező fizetést feltételek mellett eladó. Felvilágosítással szolgál sziveségéből: Várna y Elemér dr. ügyvéd Temesvár, Hitelbank-palota.

Eladó magas karcu férfitermetre fekete és szürke öltöny, felöltő, ugyan szintén egy fekete női kabát. Külön bejáratu szép szoba is kiadó. Erzsébetváros, Dózsa-u. 18, földszint.

ERDÉLYI
FAJALMA
nagyon olcsón
d. e. 10-12, d. u. 3-6 óra között. Timisoara, Str. Joffre No. 10 (volt Török-utca) Józsefváros. (3854)

Lakás

Nagy, tiszta szoba, fürdőszobahasználattal, villamosmegállónál, buton nélkül kiadó. Cim a kiadóban.

Souterrain üzlethelyiség, közel Máriához, Dózsa-utca elején, azonnalra kiadó. Bővebbet Csáky-u. 8 házmesternél. (90)

2-, 3- és 4-szobás lakások kiadó. Bővebbet: Bul. Carol 10, az irodában. (106)

Két egyszobás-konyhas lakás azonnal kiadó. Gyárváros, Tej-u. 14

Egy csinosan bútorozott szoba 1-2 személy részére, esetleg konyhasználattal, kiadó. Pályaudvar ut 4 (114)

Utcai szoba mellékhelyiségekkel 15 ére kiadó. Cim: Háztulajdonosok egylete. (105)

Különbé

Önálló, jóforgalmu üzemhez 50.000 leies társ kerestetik. Cim a kiadóban. (108)

Istálló, téli, 6-8 ló részére, esetleg utcai lakással együtt kiadó. Ugyan ott egy-két fiatalember részére bútorozott szoba konyhasználattal kiadó. Cim: Rékási-ut 64, II. ker.

Krausz Salamon pirosigazolványt elveszett. Kéri leadni a rendőrség. (115)

Szalmazsáktól főhercegi nászig

Zubkov Sándor s Viktória hercegnő regénye

Irta: Kubán Endre

(Folytatás.)

— Alálasson jelenten a kapitány urak, hogy ez a fiam, a Sasa. Hőcapok ma nem láttam.

Aztán elmesélte azt a véres éjszaka a pincehelyiségben, amelyik óta a lát nem látta. A kapitány kikérdezte a fiut, hogy mit csinált magányosságában és mikor megtudta, hogy állandóan ott volt a pályaudvaron és apró szolgálatokat tett a katonáknak, a feje tette a kezét és megdicsérte.

— Nagyon derék fiu vagy, Sasa, majd lesz rád gondom.

Ezentul nem is volt többé semmi kifogása az ellen, hogy a fiut ott látta a kaszárnyában, sőt intézkedett, hogy az apja a menázsiból nagyobb adagot kapjon, amely mindkettőjüknek elég legyen.

Eljött azonban az ideje annak, amikor Zubkov Pjotor népfelkelőt is elvitték. Sándor a csapat mellett maradt a pályaudvarig és egészen az elindulás percéig az apja oldalán maradt. Az apa és fiu, akik azelőtt nem valami nagyon sokat törődtek egymással, amikor még ott laktak a Lublanszkája pinceudujában, most igen nehezen bucsuzkodtak egymástól.

Bjolutin kapitány látta ezt és oda-szólt Zubkov népfelkelőnek:

— Ne busulj, öreg, a fiad miatt. Majd gondját viselem. **Beosztom** a szakács mellé kuktának a kaszárnyában és ott maradhat, amíg csak te vissza nem jössz.

Ugyis történt. Zubkov Sándor ott volt állandóan a kaszárnyában. A konyhában segített a szakácsnak és ennek fejében kapott enni és egy sarokban alhatott. Fejedelmi módon volt ellátva ahhoz képest, amilyen még akkor volt a sora, amikor szülőivel ott tanyázott a Lublanszkáján.

Mikor aztán egy nap egy gazdátlan katonasapkát nyomtak a fejére, nem lehetett vele bírni. A sapka ugyan a füléig ért, azonban Zubkov Sándor azt hitte, hogy a fehér cár birodalmában mégis ő a legszebb katona.

Közben Bjolutin százados is kiment a frontra, azonban nem feledkezett meg a Zubkov népfelkelő fiáról. A gyereket utódjának a figyelmébe ajánlotta, aki vállalta is a gondoskodását. Zubkov Sándornak, amire a tél beköszöntött, már nemesak sapkája volt, hanem teljes egyenruhában diszelgett. Az ezredszabók a műhelyben régi és használhatatlan egyenruhából bluzt és nadrágot tákoltak neki össze, a cipő-raktárból pedig kapott egy pár öreg

bakanesot. Nagyon régen, vagy öt éve hevert ez a raktárban, mert a baka, akinek csinálták, olyan kicsi lábú volt, hogy utána nem akadt másik katona, aki ezt a bakanesot föl tudta volna húzni. Ezt a bakanesot odadták Zubkov Sándornak, akinek viszont olyan nagy volt, mintha a lába csolnakban lett volna. Azonban a fiu tudott magán segíteni. Jól kitönte a bakanesot rongy-gyal úgy, hogy az többé nem lötyögött a lábán.

Mire aztán ismét tavasz lett, Zubkov a katonák kosztján alaposan megerősödött. Egy fejjel magasabbra is nőtt, mint amilyen egy esztendő előtt volt. Szinte három évvel idősebbnek nézett ki, mint amennyi tényleg volt.

A nyáron visszajött a frontról Bjolutin. Már őrnagy volt. Csak rövid szabadságra jött. A kaszárnyában benézett a konyhába.

— Nincsen már itt az a Sándor gyerek? — kérdezte a szakácsotól.

Egy katonaruhás kamasz állott eléje s összeütötte a bokáját.

— Jelentem alálasson, én vagyok a Sándor gyerek!

Bjolutin őrnagy nagyon meglepődött a fiu fejlődésén. Csudálkozott, de azután eszébe jutott, hogy voltaképpen miért is kereste Zubkov népfelkelő fiát.

— Fiam, mondotta neki — az apád elesett a haretéren. Februárban járőrön volt és egy srappel megölte az őrjárat valamennyi tagját. Zöld erdő-

ben temették el mindnyájukat. Apád is ott fekszik.

Zubkov Sándor lehajtotta a fejét és hallgatott. Néhány pere múlva azonban ijedten megszólalt:

— Kérem szépen, engem eddig azért tartottak itt, mert az apám katona volt. Most, hogy elesett, ugye nekem innen ki kell mennem?

Végtelen szomorúság volt a hangjában. Nem is az apja elvesztése fájt neki, hiszen az apjától sohasem volt semmi gyengédségben része, hanem az busította, hogy vége szakad a jómódnak és le kell majd vetnie az uniformist, amelyre olyan büszke volt pedig.

— Nem, fiam, — nyugtatta meg Bjolutin őrnagy — nem kell az uniformist letenned.

— Itt maradhatok továbbra is? — kérdezte a fiu csillogó szemmel?

— Nem itt fogsz maradni, hanem egy másik helyen. De ott is uniformisod lesz, még pedig szép fényes, amelyet egyenesen rád szabnak. Minthogy az apád hősi halált halt a cárért, sikerült kieszközölnöm, hogy téged fölvegyenek a pétervári kadétiskolába.

Az iskola szó igen élesen hangzott Zubkov Sándor fülében. Emlékezett rá, hogy hat esztendőskorában anyja elvitte az iskolába, ahol sok magához hasonló fiu között kellett ülnie. A tanító betűkre tanította őket. Sándor azonban nem szerette az iskolát, mert akkor nem lehetett csavarogni.

(Folyt. köv.)

ROMANIA port. DOLLÁR

általános román biztosító részvénytársaság

BUCUREȘTI, Str. Doamnei 27. TORDA, Piața Mihai Viteazul 25.

R é s z v é n y t ő k e: 15,000.000 l e i

Vezérigazgatóság Erdély és Bánát részére

EHRlich MARCELL

a bukaresti vezérigazgatóság cégjegyzője

G. HRSCHFELD TIBOR

a „Dollár“ volt vezérigazgatója

KOVÁCSY PÁL

a tordai „Hangya“ rt. igazgatója.

E L L E N Ö R Ö K

PÉTER ANTAL

a polg. leányisk. volt igazgatója.

KÖTEL TEÓDOR

a tordai áll. isk. igazgatója és a tordamegyei tanítók egyesületének elnöke

A „Romania“ angol és amerikai viszontbiztosítás alapján, amelynek tőkéje **100,851.572** dollárra emelkedik és egy francia építkezési konzorciummal fennálló kapcsolatai alapján először alapított az országban:

A) Építkezési osztály hosszú lejáratú hitelre, amelynek alapján a biztosítottak a részvénytársaság által parcellázott házhelyeken lakást építhetnek maguknak, úgy, hogy egy kis előleget fizetnek, a többit pedig kamatmentesen tíz év alatt törlesztik, mi a bérösszeget, de azonnal a ház tulajdonába lépnek.

B) Tekintettel az értékstabilizáció szükségességére, bevezette az arany típusú biztosítási címleteket, amelyeknek alapján bárki 100 vagy 20 leies havi lefizetés mellett részt vesz a hónapoként tartandó sorsszűzésnél, melynek összege évente **226,219.40** leit tesz ki.

A befizetéseket francia és német címletekkel garantáljuk, amelyek aranyértékre vannak stabilizálva. A mai napig lefizetett a norvégizációk és törlesztések összege **4,518.677** lei.

C) Bevezette a tüzbiztosítást, összekapcsolva a jégeső és állatbiztosítással, főleg földművesek részére havi fizetésre és a nagy ipari vállalatok biztosításainál kibocsátja saját angol és amerikai csoportjának angol viszontbiztosítási kötvényeit is, azonkívül szállitmány és kereskedelmi hitel biztosítást.

D) Az életbiztosítást 75 éves korig vezette be orvosi vizsgálat nélkül havi fix járadék mellett, amelyet főleg az öreg szülőknek lehet ajánlani, akik gyermekeiknek örökséget akarnak hagyni.

E) A részvénytársaság bármilyen biztosítást vállal orvosi vizsgálat alapján történő életbiztosításra, népies biztosításra, amelyeknek alapja a havi sorsszűzés és melyeknek viszontbiztosítása Londonból történik.

Kérjen prospektust és felvilágosítást az erdélyi és bánáti vezérigazgatóságtól!

TORDA

Piața Mihai Viteazul 25 és az országban levő összes meghatalmazott képviselőkétől és ügynökségektől.

Vezérügynökség: Timisoara, Str. Cogalniceanu 22. Dr. Fábíán Lászlónál

Déli Hírlap

1929 JANUAR 5

LEGUJABB

V. ÉVF. 3 SZÁM

Besurranó hölgyek az Erdélyi-pör tárgyalási termében, akiket jegy hiányában az elnök kiutasított

Budapest, január 3.

Erdélyi Bélának hetek óta tartó izgalmas hitvesgyilkossági és váltóhamisítási bűnperében ebben az esztendőben a budapesti törvényszék Schadl-tanácsa tegnap tartotta az első tárgyalást. Schadl Ernő elnök sorra kihallgatott több orvost, akik nem tudnak arról, hogy Forgács Anna mélységiszonyban szenvedett volna és hogy kábítószereket szedett volna. Csupán Berkedly dr. adott egy izben egy centigramm morfiomot Forgács Annának.

Erdélyi Béla sorra sértegeti a tanukat és azt veti a szemükre, hogy a főtárgyaláson mindent letagadnak. Schadl elnök ceruzájával többször lekopogja Erdélyit, aki azonban folytatja kifakadásait.

Az elnök erre erőlyesen rendreutasítja és kijelenti:

— Ugy látszik, magának az a szándéka, hogy a tanukat rendre terrorizálja, amint azelőtt is mindenkit terrorizálni igyekezett!

László Ernőné tanu azt vallja, neki Forgács Anna elmondotta, hogy nagyon szereti a kokaint és a morfiomot, azonban Erdélyi Béla kedvéért mégis le akar róla szokni.

Azután Márton Vilmos pincér tanuvallomása következett.

A pincér azt vallotta, hogy látta, amint egy izben Forgács Anna vacsora közben fehér port felszippanzott. Mindjárt tudta, hogy az kokain, mert azelőtt maga is kokainista volt, de sikerült arról leszoknia.

A bíróság azután folytatta Gáldy Nándornak a minap megszakított kihallgatását. Gáldy azt vallotta, hogy amikor Erdélyivel együtt bement Forgács Anna szobájába és Annát holtan találták, a szobában semmi rendetlenséget nem észlelt. Az ágy gyüretlen volt és Forgács Anna nyugodt arcvonásokkal feküdt abban. Erdélyi Béla eleinte szintén nyugodtan viselkedett mindaddig, amíg két orvos megállapította a halált. Akkor azonban így kiáltozott:

— Ez elviselhetetlen! Ez borzasztó! Hat hónapos házasság után el kell veszítenem Annát!

Gáldy elmondja, hogy Erdélyi azután odarohant az asztalhoz, a rajta álló vázából kivette a rózsacsok-

rot, azt a halott fölé tartotta és pátrosszal így szavalt:

Egy rózsaszál szebben beszél,
Mint a legszerelmesebb levél,
Nem tud az irni, aki küldte,
És aki küldte, már nem él.

Az izgalmas tárgyalás közben senki nem figyel Erdélyi Bélára, aki hirtelen grimaszt vág, sirva fakad, majd lehajtott fejjel zokog.

Gáldy Nándor azután folytatta vallomását:

— Attól félttem, hogy Erdélyi valami meggondolatlanságot követ el és azért vigasztalni igyekeztem.

Gáldy Nándor azután elmondta, hogy Forgács Anna halála után a szülőknek Budapestre küldött táviratot ő szövegezte meg. A sürgöny a következőképpen szövegezte:

— Anna szerencsétlenül leesett és agyrázkódásban ma meghalt. Temetése pénteken délután lesz.

Az elnöknek arra a kérdésre, miért írta bele a táviratba azt, hogy Anna leesett, azt válaszolta, azért tette azt, hogy a szülőknek a halál okára vonatkozólag valami támpontja legyen.

Schadl elnök: Erdélyi forszírozta, hogy a táviratba azt írja bele, hogy Anna agyrázkódás következtében meghalt?

— Erre nem emlékszem már világosan, kérem.

Az elnök azután szünetet rendelt el. Mielőtt a tárgyalást azután folytatónak megnyitották volna, Schadl Ernő elnök elrendelte a közönség igazoltatását, mert a szünet alatt igen

sokan surrantak be olyanok, akiknek nem volt belépőjegyük. A besurranók között különösen sok volt az urinő, akik még a szakértők helyeit is elfoglalták. Az igazoltatás után tíz egyént eltávolítottak a tárgyalóteremből.

A tárgyalásnak újból való megnyitása után Gáldy Nándor folytatta tanuvallomását. Elmondotta, hogy

Ausztériában igen gyakori a biztosítási gyilkosság és azért érthető volt az is, hogy a helyszíni szemle alkalmával a csendőrök azt kérdezték, hogy Erdélyinek nem volt-e biztosítása?

— Egy egészen kicsiny csekélység, — válaszolta a csendőrök kérdésére Erdélyi, — azt az esküvőnk alkalmából ajándékba kaptuk.

Gáldy azután így folytatta:

— Másnap reggel Erdélyi Béla kétségbeesve bejött hozzám és elpanaszolta, hogy a rettenetes szerencsétlenség és nagy csapás mellett még a pénztárcáját is elvesztette. Akkor engem is elhagyott a béketűrés, mert bosszantott, hogy Erdélyi mennyi keletlenlenséget zudít a fejemre. Később Erdélyi ezt mondotta:

— Mi volna, ha délután helyett már délelőtt megcsinálnók a temetést? A szegény szülőknek legalább nem kellene várakozni.

— Erdélyi Béláról — folytatta Gáldy vallomását, — egészen megváltozott a véleményem. Annak idején nem tudtam, hogy Erdélyi mennyi büneselkményt követett el.

Ha azonban tudtam volna, úgy bizonyára több terhelő adatot mondtam volna el róla a csendőrség és a rendőrség előtt. Cselekményeiről azonban csak az újságokból értesültem.

Erdélyi Béla itt kicsinylőleg meggyint a kezével és közbekiait. Ugyan kérem, az újságok!

Schadl Ernő elnök kéri Gáldytól:

— Mi a véleménye önnek, bűnös-e Erdélyi?

— Amig Millstattban voltam, — elvette Gáldy, — az volt a véleményem, hogy büneselkmény nem forog fenn. Ugyanezt mondtam a csendőrségnél is.

Most azonban fejemet kellene törömm és keresnem kellene a szavakat, ha meg akarnám mondani, hogy mit gondolok. Mindenesetgyanakvóbb lettem volna, ha Erdélyiről hamarabb tudom mindazt, amit most tudok.

Gáldy azután a bíróság több apró körülményre vonatkozólag hallgat ki. A tárgyalást szombatira halasztották el.

Reich Adolf dr. orvos, aki annak idején elsőnek állapította meg Forgács Anna halálát, bejelentette a törvényszéknek, hogy tanuvallomást kíván tenni. Reichot legközelebb hallgatja ki a bíróság.

HOOWER VÉGLEGES MEGVÁLÁSTÁSA. Washingtonból jelent: Az elektorok tegnap tartották meg formális ülést, amelyen végleg döntöttek az elnökválasztás ügyében. Az elektorok Hoowert egyhanglag Egyesült Államok elnökévé kiáltották ki.

A TÓT AUTÓNOMIA. Prágából jelentik: A Bohémia értesülése szerint Hlinka-párti képviselők tegnap délben a tótkérdés megbeszélése céljából megjelentek Cserny belügyminiszternével. A képviselők közölték a belügyminiszterrel, hogy Gázik egységesítési miniszter lemondott és hogy a párt a lemondáshoz hozzájárult. A párt új egységesítési miniszternek Fritz dr. Lachay drt, és Ravasz drt jelölte, akik közül a kormány az egyiket a napokban fogja kinevezni. A tót néppárt Rózsahegyen gyűlést tartott, amelyen a közgazgatási önkormányzatnak politika autonómiává való átalakításának lehetőségeiről tanácskoztak.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3.12 Párisban 15.35

Temesvári magánárfolyamok 1929 január 4-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.) Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Angol font: 807.00—807.05—808.00—, dollár: 166.00—166¹/₄—164¹/₂, dinár: 2.92¹/₂ külföldi, 2.93.00 belöldi, 2.90 effect, hollandi forint 66.80—66.90—67.00; francia frank 6.51—6.53—6.60, olasz líra: 8.72—8.73—8.75 cseh kor.: 4.92¹/₂—4.93—4.93, német márka 39.60—39.65—39.70, osztrák schilling: 23.40—23.44—23.50, magyar pengő: 28.98—29.00—29.20, svájci frank: 32.04—32.09—32.10.

Terményárak:

Buza 715, tengeri 665, árpa 620, zab 635, korpá 510, lábliszt 580, burgonya 310 lei száz kilógrammonként. Napraforgómag 75, lucerna 40, vörös lóhere 65 lei egy kilónként.

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár Nyomatott a HELICON Bányai Nyomda Részvénytársaságnál Timisoara.